

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05856/2016-ERU

Ostrava 19. září 2017

Č. j. 05856-16/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-05856/2016-ERU a zahájeném dne 12. září 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, společností **RECYDO ULEHLA, s.r.o.**, se sídlem, Moravanská 263/87, Přízřenice, 619 00 Brno, IČO: 253 49 023, zastoupeným [REDAKCE], advokátem se sídlem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-05856/2016-ERU s účastníkem řízení, společností RECYDO ULEHLA, s.r.o., se sídlem Moravanská 263/87, Přízřenice, 619 00 Brno, IČO: 253 49 023, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 17. srpna 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Rajhrad v ulici Městečko č. p. [REDAKCE] strojně zemní práce v souvislosti s bouráním domu, při kterých došlo k poškození ocelové středotlaké plynovodní přípojky DN 25, a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, se podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. června 2017, zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 22. února 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození ocelové středotlaké plynovodní přípojky DN 25 (dále jen „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení společností RECYDO ULEHLA, s.r.o., se sídlem Moravanská 263/87, Přízřenice, 619 00 Brno, IČO: 253 49 023 (dále jen „účastník řízení“). Na základě získaných podkladů

vyhotovil kontrolní orgán dne 20. dubna 2016 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 01792-10/2016-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole nepodal účastník řízení žádné námitky.

II. Kontrolní zjištění

Kontrolní zjištění Úřadu byla obsažena v Protokolu o kontrole č. ██████████ ze dne 20. dubna 2016, č. j. 01792-10/2016-ERU, v němž bylo konstatováno, že dne 17. srpna 2015 v obci Rajhrad, v ulici Městečko č. p. █, došlo činností účastníka řízení k poškození plynárenského zařízení.

III. Průběh správního řízení v I. stupni

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise, jež byl do správního spisu vložen dne 25. května 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 05856-2/2016-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 6. září 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 05856-6/2016-ERU, kterým byla účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 60 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 12. září 2016.

Dne 16. září 2016 byl Úřadu doručen odpor proti příkazu, v němž účastník řízení namítal, že není osobou odpovědnou za spáchání správního deliktu, neboť zemní a demoliční práce, při nichž došlo k události, prováděla společnost E. W. B. Servis s.r.o., IČO: 277 96 728, prostřednictvím stroje ve vlastnictví účastníka řízení. Tento stroj byl sice obsluhován zaměstnancem účastníka řízení, avšak pokyny k práci, tedy co, jakým způsobem a kde má provádět, mu dávala společnost E. W. B. Servis s.r.o., nikoliv jeho zaměstnavatel. Po strojníkovi, obsluhujícímu pásové rypadlo, lze stěžít požadovat, aby po osobě, která si jej prostřednictvím jeho zaměstnavatele najme na provádění prací dle svých potřeb, požadoval předložit potvrzení od provozovatele plynárenské distribuční soustavy o odpojení přípojky plynu, či aby si někde takové potvrzení dokonce obstarával sám. Strojník na osobu provádějící zemní a demoliční práce vznesl dotaz, zda se v objektu nenachází neodpojená přípojka plynu, teprve po ujištění, že přípojka plynu byla trvale odpojena, započal s realizací práce. Pokud bychom připustili, že za poškození plynové přípojky je odpovědný účastník řízení pouze z toho titulu, že k provádění zemních a demoličních prací jiným subjektem poskytl svůj stroj a svého zaměstnance (s takovým závěrem účastník řízení kategoricky nesouhlasí), je počínání jeho zaměstnance ve snaze zjistit informace o tom, že v souvislosti s realizací prací při odstraňování stavby nezasáhne do ochranného pásma plynárenského zařízení, nutno kvalifikovat jako prokázání veškerého úsilí, které bylo po něm s ohledem na okolnosti případu možné požadovat, aby porušení právních povinností zabránil. Strojník (a ani účastník řízení) nemohli předpokládat, že subjekt realizující zemní a demoliční práce jim poskytne informaci nepravdivou. Dle informace poskytnuté společností E. W. B. Servis s.r.o. měl účastník řízení za to, že případné ochranné pásmo zaniklo trvalým odpojením zařízení od plynárenské soustavy, tudíž ani teoreticky nepředpokládal, že by mohl zasáhnout do práv chráněných energetickým zákonem. K prokázání role společnosti E. W. B. Servis s.r.o. účastník řízení navrhl vyžádání písemného vyjádření této společnosti,

které však správní orgán s odůvodněním nadbytečnosti takového dokazování nevyžádal.

Dne 22. září 2016 zaslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit aktuální majetkové poměry, č. j. 05856-8/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno 26. září 2016. Účastník řízení na tento přípis nereagoval.

Rozhodnutím Úřadu č. j. 05856-9/2016-ERU ze dne 14. října 2016 byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 60 000 Kč za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2015, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 17. srpna 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Rajhrad v ulici Městečko č. p. ■ prostřednictvím stroje zemní práce v souvislosti s bouráním domu, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Dále byla účastníkovi řízení uložena povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč. Rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno 17. října 2016.

Úřad v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že trestat lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil, přičemž faktický výkon prací prováděl zaměstnanec účastníka řízení zemním strojem účastníka řízení, kdy tento zaměstnanec nebyl v žádném pracovněprávním ani jiném vztahu ke společnosti E. W. B. Servis s.r.o. Úřad dále uvedl, že odpovědnost právnických a fyzických podnikajících osob za spáchání správního deliktu je objektivní, bez ohledu na zavinění. K pokutě Úřad podotkl, že tato byla uložena vyšší, než odpovídá jeho dosavadní rozhodovací praxi, neboť i od rozhodovací praxe se lze odchýlit, ačkoliv do budoucna a z racionálních důvodů, přičemž v případě ukládání pokut za porušení příslušného ustanovení zákona tyto sankce neplnily do značné míry preventivní a represivní funkci, což se projevovalo mimo jiné v opakovaném meziročním nárůstu počtu porušení tohoto ustanovení.

IV. Řízení o rozkladu

Proti rozhodnutí Úřadu č. j. 05856-9/2016-ERU ze dne 14. října 2016 podal účastník řízení dne 27. října 2016 rozklad.

V rámci rozkladu účastník řízení namítal, že není osobou odpovědnou za spáchání správního deliktu, neboť zemní práce, při nichž došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděla společnost E. W. B. Servis s.r.o., která zaměstnanci účastníka řízení dávala pokyny k práci. Účastník řízení nesouhlasí s tím, že by měl být odpovědný za správní delikt jen z toho důvodu, že k provádění zemních a demoličních prací zapůjčil svůj stroj a svého zaměstnance, a rovněž zdůraznil, že jeho zaměstnanec vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když se dotazoval na odpojení plynárenského zařízení, na což mu byla poskytnuta kladná odpověď. Účastník řízení za účelem prokázání svých tvrzení navrhl provedení výslechu osoby oprávněné jednat za společnost E. W. B. Servis s.r.o. nebo vyžádání si jejího písemného sdělení.

V závěru rozkladu účastník řízení navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno, příp. aby byl výrok II. změněn tak, že se účastníkovi řízení ukládá pokuta cca do výše 6 000 Kč.

Odvolací orgán rozhodnutím č. j. 05856-13/2016-ERU ze dne 15. června 2017, doručeným účastníkovi řízení 26. června 2017 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil na první stupeň k novému projednání.

Odvolací orgán konstatoval, že podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2015, je v ochranném pásmu zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení zákona tak v podstatě představovalo kategorický zákaz provádět činnosti, které byly způsobilé ohrozit plynárenské zařízení, jeho spolehlivost a bezpečnost provozu, a dále zákaz při provádění činností v ochranném pásmu či mimo ně poškodit plynárenské zařízení. Tyto dvě skutkové podstaty se odlišují způsobeným následkem (první představuje správní delikt ohrožovací, druhý správní delikt poruchový). Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu a mimo ně počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení. Citovaná skutková podstata správního deliktu je formulována obecně, tj. uvedeného správního deliktu se může dopustit kdokoli, přičemž jedná-li se o delikt poruchový, tak se vztahuje k činnosti, kterou je poškození plynárenského zařízení přímo způsobeno. Odpovědnost za spáchání správního deliktu tak nutně musí nést osoba, která tyto práce přímo, bezprostředně vykonávala. Do úvahy je nutno vzít dále skutečnosti, zda osoba, která vykonávala práce v ochranném pásmu a fakticky zařízení poškodila, nevynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila, a tudíž za správní delikt neodpovídá. Vyhodnocení této skutečnosti přitom souvisí s otázkou, do jaké míry stavebník smluvně přenesl plnění svých povinností na dodavatele, popř. do jaké míry tyto povinnosti (např. související s vytyčením zařízení) stavebník splnil a zda subjekt provádějící práce v ochranném pásmu mohl legitimně předpokládat, že porušení energetických zařízení nezpůsobí. Dále je podstatnou otázkou, který subjekt reálně práce vykonával, tj. zda tímto subjektem byl na vlastní jméno a odpovědnost stavebník, který si např. pouze zapůjčil strojní vybavení (eventuálně s obsluhou), anebo zda práce vykonával dodavatel (subdodavatel) na vlastní jméno a odpovědnost na základě určitého závazkového vztahu.

Způsob, kterým k poškození došlo, je třeba posuzovat a vyhodnotit v každém konkrétním případě podle individuálních okolností, kdy je nezbytné určit, která osoba ovládala zemní stroj či jiné zařízení nebo nářadí, jejichž působením došlo k poškození plynárenského zařízení. V posuzované věci je nepochybné, a účastník řízení to ani nerozporuje, že k poškození plynárenského zařízení došlo při činnosti prováděné pásovým rypadlem Volvo EC 360, které ovládal [REDAKCE]. Pan [REDAKCE] nicméně zemní a demoliční práce neprováděl na svou osobu a odpovědnost, ale jako zaměstnanec účastníka řízení, kterému je toto jednání jeho zaměstnance přičitatelné. Podstatnou otázkou však je, zda účastník řízení tyto práce prováděl na své jméno a odpovědnost nebo zda, jak tvrdí, pouze zapůjčil stroj s obsluhou společnosti E. W. B. Servis s.r.o. Tato otázka nebyla v napadeném rozhodnutí postavena na jisto.

Provedení výkopových prací si u účastníka řízení objednala společnost E. W. B. Servis s.r.o., což dokazuje e-mailová objednávka ze dne 2. července 2015, v níž je uvedeno,

že se jedná o objednání „práce na demolici“ (tj. o provádění určité činnosti), kdy následně byla za práci stroje Volvo vystavena účastníkem řízení dne 30. října 2015 faktura na částku [REDAKCE] Kč adresovaná společnosti E. W. B. Servis s.r.o. Zhotovitelem díla byla společnost E. W. B. Servis s.r.o., která dne 9. června 2015 s objednatelem, panem [REDAKCE], uzavřela smlouvu o dílo, nutno je však dále vyhodnotit, zda účastník řízení byl či nebyl subdodavatelem společnosti E. W. B. Servis s.r.o. V tomto směru je nutno vyžádat zprávu od společnosti E. W. B. Servis s.r.o., jejíž vyžádání navrhl účastník řízení.

V. Nové projednání věci

Přípisem č. j. 05856-14/2016-ERU ze dne 15. srpna 2017 požádal Úřad o součinnost společnost E. W. B. Servis s.r.o. Úřad konkrétně žádal o sdělení, v jakém postavení k ní byla dne 17. srpna 2015 společnost RECYDO ULEHLA, s.r.o., při provádění zemních prací v souvislosti s bouráním domu v obci Rajhrad v ulici Městečko č. p. [REDAKCE] (parcelní číslo [REDAKCE], katastrální území Rajhrad), kdo a na základě čeho dával strojníkovi pásového rýpadla Volvo EC 360 [REDAKCE] pokyny, kde má zemní práce vykonávat. Dále nechť společnost E. W. B. Servis s.r.o. sdělí, kdo a na základě čeho byl dodavatelem zemních prací v souvislosti s bouráním domu na výše popsaném místě.

Přípisem č. j. 05856-15/2016-ERU ze dne 21. srpna 2017 společnost E. W. B. Servis s.r.o. sdělila, že společnost RECYDO ULEHLA, s.r.o. byla vůči této společnosti subdodavatelem na akci demolice v obci Rajhrad. Pokyny strojníkovi dával pan [REDAKCE] na základě informací majitele nemovitosti. Dodavatelem zemních prací byla společnost E. W. B. Servis s.r.o. na základě smlouvy o dílo.

VI. Popis skutkového stavu

Účastník řízení prováděl dne 17. srpna 2015 demoliční práce na domu v obci Rajhrad v ulici Městečko č. p. [REDAKCE] pásovým rýpadlem Volvo EC 360, které ovládal strojník [REDAKCE] (zaměstnanec účastníka řízení), při nichž došlo k poškození plynárenského zařízení. Účastník řízení tyto práce prováděl na základě e-mailové objednávky společnosti E. W. B. Servis s.r.o. Následně byla za práci stroje Volvo EC 360 vystavena účastníkem řízení faktura na částku [REDAKCE] Kč adresovaná společnosti E. W. B. Servis s.r.o. Dodavatelem stavby byla posledně uvedená společnost na základě smlouvy o dílo uzavřené s objednatelem [REDAKCE]. Pokyny strojníkovi při provádění jeho činnosti dával za společnost E. W. B. Servis s.r.o. pan [REDAKCE].

VII. Právní hodnocení

Úřad posuzoval spáchaný správní delikt podle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchaní správního deliktu, tj. dle energetického zákona účinného do 31. prosince 2015. Úřad přitom vycházel z článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, který stanoví že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“. Úřad uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak i úprava účinná v době vydání tohoto rozhodnutí (ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v právě uvedených ustanoveních vždy

za porušení ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Ohledně samotné skutkové podstaty správního deliktu, tedy porušení ust. § 68 odst. 3, Úřad uvádí následující. Energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Energetický zákon účinný v době vydání tohoto rozhodnutí ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Z uvedeného srovnání je zřejmé, že po 1. lednu 2016 došlo k mírnému „rozšíření“ předmětu (resp. rozsahu skutkové podstaty) tohoto ustanovení, kdy mimo ochranné pásmo se již nezakazuje pouze narušení zařízení (poruchový delikt), ale přímo výkon těch nebezpečných činností, který dříve platil výslovně jen v ochranném pásmu. Z toho vyplývá, že v současné době platná úprava je pro pachatele správního deliktu přísnější než dříve platná úprava. Úřad proto s ohledem na výše uvedené a článek 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, posoudil závadové jednání účastníka řízení podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona účinného do 31. prosince 2015.

VII. I. Obecný právní rámec

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

VII. II. Formální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za prokázané, že dodavatelem demoličních prací v obci Rajhrad v ulici Městečko č. p. ■ byla společnost E. W. B. Servis s.r.o., která tyto vykonávala na své jméno a odpovědnost. Účastník řízení se při své činnosti (provádění demoličních prací se strojem) řídil pokyny dodavatele díla společnosti E. W. B. Servis s.r.o., jejímž byl subdodavatelem. Osobou odpovědnou za poškození plynárenského zařízení byla tedy společnost E. W. B. Servis s.r.o. Účastník řízení tedy svým jednáním nenaplnil formální stránku správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání správního deliktu, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytýkaného správního deliktu. V daném případě správní orgán dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nebyla naplněna formální stránka správního deliktu, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-05856/2016-ERU.

Správní orgán řízení zastavil analogicky podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. června 2017 (dále jen „přestupkový zákon“), když postupoval podle ust. § 112 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Analogie podle přestupkového zákona byla použita proto, neboť správní řád zastavení řízení z důvodu, že výše popsany skutek nespáchal obviněný ze správního deliktu, neupravuje.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení